

Nr 514

Av fru **Andrén m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 85, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 8 juni 1951 (nr 457) om särskilt bidrag till producent av svensk film, så ock om fortsatt giltighet av samma förordning m. m.*

I proposition nr 85 föreslås ett fortsatt statligt stöd åt den svenska filmproduktionen intill utgången av juni månad 1959 med 20 procent av statens andel i nöjesskatteintäkterna för svartvit film och 35 procent för färgfilm. Det finns anledning att man i det sammanhanget också till en del löser frågan om ett effektivt understöd åt barnfilmerna. Det kan nämnas att Nordiska rådet i år beslutade att rekommendera regeringarna att vidta åtgärder i denna riktning. Bl. a. förordades att barnfilmerna befrias från nöjesskatt.

Frågan om barn och film innehåller problem av så stor räckvidd att man icke kan gå förbi dem, då det gäller att undersöka samhällets möjligheter till att skapa sunda och utvecklingsfrämjande former för barnens fritidssysselsättningar. Problemet har också tagits upp av olika organisationer i vårt land. Förslag till dess lösning har lagts fram av 1949 års filmkommitté.

Det har visat sig att den svenska marknadens begränsning gör det svårt att få inhemsk produktion av barnfilm att bära sig, då sådan film, om den skall vara konstnärligt och tekniskt högtstående, blir jämförelsevis dyr i förhållande till de låga intäkter som tas in. Mycket få svenska barnfilmer har gett ett överskott eller ens gått ihop:

Filmens namn	Producent och inspelningsår	Inspelningskostnad	Nettointäkter t. o. m. 1950	Statl. o. kommunal nöjesskatt	Vinst resp. förlust för prod. vid årsskift. 1954/1955.
Tant Brun, tant Grön, tant Gredelin	SF 1947	125 000	81 000	53 000	— 40 000
Pippi Långstrump	Sandrew-Bauman 1947	275 000	124 000	—	— 45 000
Barnen från Frostmo-fjället	S. Bauman AB 1945	318 000	520 000	—	+ 202 000
Det var en gång	Filmo 1945	214 000	85 000	—	— 126 000
Rännstensungar	Svensk Talfilm 1944	264 000	360 000	—	+ 96 000
Två år i varje klass	Svensk Talfilm 1937	145 000	140 000	—	— 5 000
Anderssonskans Kalle	Wivefilm 1950	238 000	1308 000	—	+ 70 000
Kvarterets olycksfågel	Nordisk Tonefilm 1947	211 000	119 000	208 000	— 66 000
Kastrullresan	Nordisk Tonefilm 1950	246 000	1106 000	195 000	— 85 000

¹ Intäkterna beräknade per 31/12 1951.

Det behövs alltså åtgärder från det allmännas sida för att produktionen av barnfilmer skall bli mindre ekonomiskt äventyrlig. Likaså behöver initiativ tas som underlättar skapandet av en nordisk marknad för sådan film.

Kvinnoorganisationernas barnfilmkommitté har i skrivelse till Konungen redan år 1948 påpekat nödvändigheten av barnfilmproduktion och fortsätter: "Visar det sig att statsbidrag är nödvändigt för att få fram barnfilm . . . bör ett sådant stöd tas under övervägande."

Den nordiska kulturkommissionen har behandlat barnfilmproblemet, varvid man ansett att "åtgärder bör vidtas, som syftar till att underlätta produktion av barnfilm inom de nordiska länderna". I första hand anser man att det är påkallat "att understödja filmer som lämpar sig för barn under 12 år". Vid Barnfilmkommitténs nordiska kurs 1954 med representanter för alla de nordiska länderna underströk man vikten av att "det ges statligt stöd åt produktion eller bearbetning av filmer som spelas in för barn under 12 år och som motsvara denna åldersgrupps utvecklingsstadium och naturliga behov av underhållning".

Som en första stödåtgärd vill vi föreslå att man vid en förlängning av förordningen den 8 juni 1951 om särskilt bidrag till producent av svensk film inför den bestämmelsen att producent av film för barn under tolv år efter Barnfilmjuryns rekommendation erhåller ett produktionsbidrag som svarar mot 50 procent av den statliga delen av nöjesskatteintäkterna.

Frågan om vilka barnfilmer som skulle anses berättigade till produktionsstöd bör kunna avgöras av en särskild barnfilmnämnd, vilket också föreslås av 1949 års filmkommitté samt av Nordiska kulturkommissionen. Ett organ för filmgranskning under psykologisk ledning finns redan i den under Barnfilmkommittén arbetande barnfilmjuryn, som varit i verksamhet sedan 1948 och även har ett nordiskt samarbete. Barnfilmkommittén är ett organ med representation från ett stort antal enskilda organisationer och åtnjuter statsbidrag för sin verksamhet. Barnfilmjuryn skulle, tills vidare utökad med förslagsvis tre ledamöter utsedda av Kungl. Maj:t, kunna utgöra en barnfilmnämnd som finge i uppdrag att avgöra, huruvida viss film skall vara bidragsberättigad. Frågan om filmen skall anses som svensk bör även för barnfilmens del bestämmas av statens biografibrå.

Med stöd av det som ovan anförts föreslår vi,

A. att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 85 måtte besluta

1. en sådan ändring i den föreslagna förordningen om särskilt bidrag till producent av svensk film, att producent av svensk film för barn under tolv år erhåller ett produktionsbidrag som svarar mot 50 procent av den statliga delen av nöjesskatteintäkterna;
2. att uttala att barnfilmjuryn, utökad med tre ledamöter utsedda av Kungl. Maj:t, får i uppdrag att avgöra om en film skall erhålla ett sådant bidrag;

B. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig lagtext.

Stockholm den 8 mars 1955

Ingrid Andrén

Gunnar Ericsson
i Näs

Lena Ingenäs

Elsa Ewerlöf